

Ad Iamblichi de vita Pythagorica librum.

Splendida huius operis Iamblichei editio, qua Nauckius, vir celeberrimus, nuperrime sua de litteris merita cumulavit, tot tantisque nitet virtutibus, ut mea laude sit maior, et procul abest ut eius recensionis faciam censuram, cum praesertim in scriptis Iamblicheis me paene hospitem esse confitear. Lubet tamen ex iis quae, donatum mihi ab editore munus diligentissime perlegens, more meo annotavi, ea delibare, quibus post Cobetos, Nauckios, Rhodios aliosque locis nonnullis male mulcati a librariis scriptoris prodesse conatus sum. Faciam initium a loco non depravato, sed fortasse non satis intellecto, qui legitur § 8 sic scriptus: τὸ μέντοι τὴν Πυθαγόρου ψυχὴν ἀπὸ τῆς Ἀπόλλωνος ἡγεμονίας οὔσαν εἶτε συνοπαδὸν εἶτε καὶ ἄλλως οἰκειότερον ἔτι πρὸς τὸν θεὸν τοῦτον συντεταγμένην καταπεπέμφθαι εἰς ἀνθρώπους οὐδεὶς ἂν ἀμφισβητήσειεν. Interpretatio Latina ed. Westermanni (ap. F. Didot. Parisiis) verba ἀπὸ — οὔσαν non felicissime reddit vocabulis *ab Apolline suspensam*, cum Graeca significant *ex Apollinis regno oriundam*. Sed transeo ad locos adhuc laborantes, quos ordine tractabo.

§ 13. καὶ τούτου ὀλιγοῦπνίαν καὶ εὐαύγειαν καὶ ψυχῆς καθαρότητα κτησάμενος. Cum εὐαύγεια non minus quam καθάρτης sit τῆς ψυχῆς, transposita copula scripserim: καὶ εὐαύγειαν ψυχῆς καὶ καθαρότητα.

§ 16 versu 21. πάντα συντιθέντες τὰ τοιάδε καὶ ἐπισυλλογιζόμενοι δαίμονα θεῖον ὡς ἀληθῶς ἐπέισθησαν σὺν αὐτοῖς ἀπὸ Συρίας εἰς Αἴγυπτον μετιέναι. Vereor ut sufficiat Scaligeri coniectura δαίμονα καὶ θεῖον. Nam neque θεῖον dici potuit pro θεῖον ἄνδρα, neque ita recte haberet καί, in quo sic posito est gradatio: *daemonem, imo vir divinus*, quod absurdum. Equidem expectabam aut δαίμονα καὶ θεὸν ὡς ἀληθῶς κτέ., aut δαίμονα ἢ θεῖον ὡς ἀληθῶς ἄνδρα κτλ.

Secuntur haec: καὶ τὸν τε περίλοιπον εὐφημότατα πλοῦν διεξήνυσαν, καὶ σεμνοτέροις ἤπερ εἰώθεσαν ὀνόμασί τε καὶ

πράγμασιν ἐχρήσαντο πρὸς τε ἀλλήλους καὶ πρὸς αὐτὸν μέχρι τῆς εὐτυχεστάτης συμβάσης αὐτοῖς καὶ ἀκυμάντου παρ' ὄλον εἰς τὴν Αἴγυπτίαν ἦονα τοῦ σκάφους προσοχῆς. *Recepta a Nauckio Cobeti coniectura παρ' ὄλον <τὸν πλοῦν> eo falsa esse arguitur, quod ἡ τοῦ σκάφους προσοχή nihil aliud significare potest quam appulsum ad litus Aegyptiacum, qui quo pacto per totam navigationem ἀκυμάντος esse potuerit nemo mortalium expedit. Sed non latuisse ipsum Nauckium errorem laetus video ex Addendis et Corrigen-dis p. LXIII, ubi affert memorabilem Rhodii coniecturam παρὰ δύξαν, ut paullo ante praegressum est παρὰ προσδοκίαν, quo indicio usus ipse eodem sensu lenius conieceram παρὰ λόγον, quod nunc praefero alterae suspicioni, quae mihi nata erat Iamblichum scripsisse ἀκυμάντου παρ' ὀλίγον, i. e. ὀλίγου δεῖν, licet ea mutatio sit etiam lenior.*

§ 28, 11. ὑπὸ τῶν αὐτοῦ πολιτῶν εἰς τὰς πρεσβείας πάσας ἑλκόμενος καὶ μετέχειν ἀναγκαζόμενος τῶν αὐτῶν λειτουργιῶν. Nauckius coniecit ἄλλων. Non diffiteor me proponen abesse malle. Num forte errore natum e litteris sequentibus ΛΕΙΤ?

§ 34, 13. πυκνὸν γὰρ ἦν αὐτῷ πρὸς ἅπαντας πανταχῆ πολλοὺς καὶ ὀλίγους ἀπόφθεγμα. Requiro <καὶ> πολλοὺς καὶ ὀλίγους.

§ 39, 12. ὅθεν καὶ τὸν Ὅμηρον τῇ αὐτῇ προσηγορίᾳ τὸν βασιλέα τῶν θεῶν αὔξειν ὀνομάζοντα πατέρα τῶν θεῶν καὶ τῶν θνητῶν. Cum in praegressis non de *patre* sed de *parentibus* fiat mentio, apparet Iamblichus non τῇ αὐτῇ dedisse, sed τοιαύτη προσηγορίᾳ.

§ 41, 17 necessario supplendum: εἶτα προετρέπετο θεωρεῖν ὅτι μόνης τῶν ἀρετῶν ταύτης (temperantiae sc.) καὶ παιδὶ καὶ παρθένῳ καὶ <ἀνδρὶ καὶ> γυναικὶ καὶ τῇ τῶν πρεσβυτέρων τάξει ἀντιποιεῖσθαι προσήκει. In magna praesertim copularum copia mirum non est semel librarii oculos ab una ad alteram aberrasse.

§ 42, 10. εἰς δὲ τὴν ἀσκησιν τὴν ταύτης (s. τῆς ψυχῆς) μηδένα χρόνον μηδὲ πόνον ἀνηλωκέσαι, καὶ ταῦτα τῆς μὲν τῶν σωμάτων ἐπιμελείας (εὐεξίας Cobet) τοῖς φαύλοις τῶν φίλων ὁμοιουμένης καὶ ταχέως ἀπολείπουσης, τῆς δὲ παιδείας, καθάπερ οἱ καλοὶ κάγαθοι [τῶν ἀνδρῶν], μέχρι θανάτου παραμενούσης. Deleto perverso supplemento τῶν ἀνδρῶν, cogitatione repetas τῶν φίλων.

§ 47, 12. ἐν γραμματιδίῳ. Legerim ἐν γραμματειδίῳ.

§ 48, 1. καὶ τῇ τάξει καὶ τῇ σωφροσύνῃ παράδειγμα γενέσθαι τοῖς τε κατὰ τὴν οἰκίαν ἦν οἰκεῖ καὶ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν κτέ. *Aliquanto melius absint verba ἦν οἰκεῖ.*

§ 50, 7. ὅπερ ἐπὶ τοὺς ἄρρενας μετατεθέν, ὡς ὁ προλαβὼν ἀπέδωκεν εὐκόλως καὶ ἐτοιμῶς τῶν ἑαυτοῦ μεταδιδούς, οὐδένα ἂν προσδέξασθαι λεγόμενον, ὡς μὴ οἰκεῖον ὄν αὐτῶν τῇ φύσει. *Recte Nauok iudicat locum non expediri Hirschigi coniectura τῷ τῶν ἑαυτοῦ μεταδόντι. Sed hoc velim animadvertas prorsus inutilia esse verba obscura ὡς — μεταδιδούς, quare vide ne ab interprete adscripta sint ad ὅπερ. Quibus omissis omnia plana sunt ac facilia.*

§ 70, 12. ἀπὸ δὴ τούτων ἀπάντων δαιμονίως ἴατο καὶ ἀπεκάθαιρε τὴν ψυχὴν καὶ ἀνεζωπύρει τὸ θεῖον ἐν αὐτῇ καὶ ἀπέσωζε καὶ περιήγε ἐπὶ τὸ νοητὸν τὸ θεῖον ὄμμα, κρείττον ὄν σωθῆναι κατὰ τὸν Πλάτωνα μυρίων σαρκίνων ὀμμάτων. *Ad loci Platonici (Rep. VII p. 527 D E), quem attulit Naukius, exemplum abesse longe malim verba τὸ θεῖον et σαρκίνων, quae si Iamblichi sunt, non interpretis, expectes saltem τὸ ψυχικὸν ὄμμα.*

§ 71, 12 suppleverim: τοῖς τε τῆς φύσεως γνωρίσμασι φυσιογνωμονῶν αὐτοὺς σημεῖα τὰ φανερά ἐποιεῖτο τῶν ἀφανῶν ἡθῶν (τῶν) ἐν τῇ ψυχῇ. *Tum scripserim: καὶ ὄντινα δοκιμάσειεν οὕτως, ἡφίει (pro ἐφίει) τριῶν ἐτῶν ὑπερορᾶσθαι, δοκιμάζων πῶς ἔχει βεβαιότητος καὶ ἀληθινῆς φιλομαθείας, καὶ εἰ πρὸς δόξαν ἰκανῶς παρεσκευάσται ὡς καταφρονεῖν τιμῆς· μετὰ δὲ τοῦτο τοῖς (αὐθις?) προσιοῦσι προσέτατε σιωπῆν πενταετῇ κτέ. Primum dimittebat, deinde qui spreta illa contumelia anno tertio rediissent, his imponebat quinque silentium.*

§ 72, 2. ἐν δὴ τῷ χρόνῳ τούτῳ τὰ μὲν ἐκάστῳ ὑπάρχοντα ἑκοινοῦτο, διδόμενα τοῖς ἀποδεδειγμένοις εἰς τοῦτο γνωρίμοις, οἵπερ ἔκαλοῦντο πολιτικοὶ, οἰκονομικοὶ τινες — ὄντες. *His non donabantur sed tradebantur administranda singulorum bona, itaque requiritur παραδιδόμενα. Cf. § 74, 10.*

§ 82, 14. καὶ τᾶλλα ὅσα παρ' ἐκείνου ἐρρέθη, ταῦτα πειρῶνται διαφυλάττειν ὡς θεῖα δόγματα, αὐτοὶ δὲ παρ' αὐτῶν οὔτε λέγειν προσποιούνται, οὔτε λεκτέον εἶναι, ἀλλὰ καὶ κτέ. *Quia iungi nequit οὔτε λεκτέον εἶναι προσποιούνται, necesse est aliud verbum post εἶναι exciderit, velut ἡγούονται.*

§ 86, 13. καὶ ἔνια μὲν τῶν ἐπιλεγόμενων δόξει προσπεφυκέναι ἅπερ ἂν ἦ, ἔνια δὲ πόρρω. *Sententia requirere videtur: καὶ ἔνια μὲν τῶν ἐπιλεγόμενων δοκεῖ προσπεφυκέναι*

τοῖς παραγγέλμασιν, ἕνια δὲ πόρρω <εἶναι>. Cf. Nauckii Index vocabulorum s. v. παράγγελμα.

§ 87, 1. Ἰππομέδων — ἔλεγεν ὅτι πάντων τούτων ἐκείνος λόγους καὶ ἀποδείξεις εἶπεν, ἀλλὰ διὰ τὸ παραδεδοῦσθαι διὰ πολλῶν καὶ ἀεὶ ἀργότερων τὸν μὲν λόγον περιηρῆσθαι, λελεῖφθαι δὲ αὐτὰ τὰ προβλήματα. Verba ἀεὶ ἀργότερων nescio an iniuria sollicitentur. Quo longiore temporis intervallo a scholae conditore Pythagorei isti acusmatici remoti erant, eo segnius traditos illos sermones et argumentationes servabant.

§ 88. ὅσοις δὲ νεωτέροις ἐνετύχχανε καὶ δυναμένοις πονεῖν καὶ μαθάνειν, τοῖς τοιούτοις δι' ἀποδείξεως καὶ τῶν μαθημάτων ἐνετύχχανεν· αὐτοὶ μὲν οὖν εἶναι ἀπὸ τούτων, ἐκείνους δὲ ἀπὸ τῶν ἐτέρων κτέ. Tam e praegressis inde a paragraphi initio quam e sequentibus apparet Iamblicum dedisse ἐντυγχάνειν, quod vitium traxit e praegresso ἐνετύχχανεν.

§ 91. ἦλθε μὲν γὰρ Ἄβαρις ἀπὸ Ὑπερβορέων, ἱερεὺς τοῦ ἐκεῖ Ἀπόλλωνος, πρεσβύτης καθήκων καὶ τὰ ἱερατικά σοφώτατος, ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ὑποστρέφων εἰς τὰ ἴδια, ἵνα τὸν ἀγερθέντα χρυσὸν τῷ θεῷ ἀποθῆται εἰς τὸ ἐν Ὑπερβορείς ἱερόν. γενόμενος δὲ ἐν παρόδῳ κατὰ τὴν Ἰταλίαν κτέ. Posteaquam Cobetus coniecit πρεσβύτης καθ' ἡλικίαν, Rhodius proposuit πρεσβευτῆς ἐκεῖθεν ἦκων cl. Harpocrate p. 15 ed. Bekk. Quae coniectura si vera est, apparet aut ea verba transponenda esse post σοφώτατος, aut si suo loco scripta sint, voculam καὶ ante τὰ ἱερατικά esse delendam. Ceterum vel sic totus locus male compositus est. Debuerat ferme sic: ἦλθε μὲν γὰρ πρεσβευτῆς πρὸς Ἑλληνας Ἄβαρις ἀπὸ Ὑπερβορέων, ἱερεὺς τοῦ ἐκεῖ Ἀπόλλωνος καὶ τὰ ἱερατικά σοφώτατος. Οὗτος ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ὑποστρέφων εἰς τὰ ἴδια, ἵνα — ἱερόν, γενόμενος ἐν παρόδῳ κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὸν Πυθαγόραν ἰδὼν — Πυθαγόρα ἀπέδωκεν οἰστὸν (οἰστὸν?) ὃν ἔχων ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐξῆλθε κτέ.

§ 96, 1. ὅπου τε ἱερά καὶ ἄλση καὶ ἄλλη τις θυμηδία. Exrectes ἢ ἄλλη τις θυμηδία.

§ 96, 7. μάλιστα μὲν ἐν ἱεροῖς, εἰ δὲ μή γε, ἐν ὁμοίοις τόποις. Malim εἰ δὲ μή, ἐν γε ὁμοίοις τόποις; ut est § 101, 10 μάλιστα μὲν ἐκ πάσης —, εἰ δὲ μή, ἔκ γε τῆς πατρικῆς κτέ.

§ 103, 23. κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ παρὰ Πυθαγόρα μεγάλης σπουδῆς ἐτύχχανεν (ἢ διὰ τῶν συμβολῶν διδασκαλία sc.), εἴ τις διαρθρώσειε σαφῶς τὰς τῶν Πυθαγορικῶν συμβόλων ἐμφάσεις καὶ ἀπορρήτους ἐννοίας, ὄσης ὀρθότητος καὶ ἀληθείας μετέχουσιν ἀποκαλυφθεῖσαι καὶ τοῦ αἰνιγματώδους ἐλευθερω-

θεῖσαι τύπου, προσοικειωθείσαι δὲ κατὰ ἀπλήν καὶ ἀποίκιον παράδοσιν ταῖς τῶν φιλοσόφων τούτων μεγαλοφυΐαις καὶ ὑπὲρ ἀνθρωπίνην ἐπίνοιαν θεωθεῖσαι. Nauckius adnotat 'θεωθεῖσαι cum Scaligero b, θεωθεῖσι FCa. Videtur gravior esse loci corruptela'. Nonne θεωρίαίς aequae aptae atque lenis est emendatio? Cf. Nauckii Index s. v. θεωρία.

§ 122, 2. φασὶ γάρ, ἐμπεσοῦσης [μέν] ποτε τοῖς Κροτωνιάταις ὀρμῆς πολυτελεῖς ποιείσθαι τὰς ἐκφορὰς καὶ ταφάς, εἰπεῖν τινα πρὸς τὸν δῆμον ἕξ αὐτῶν, ὅτι κτέ. Nullus est hic locus voculae μέν, quam exulare iubeo.

§ 123. ἐκ δὲ τῆς συμβουλίας ταύτης ὑπόληψιν ἐμποιῆσαι τοῖς ἀκούουσιν. Recte habeat h. l. συμβουλίας, si verum sit quod Cobetus statuit Mnem. XII² p. 263 ad Herod. III 1 inter συμβουλήν et συμβουλίαν discrimen, haec scribens: 'Συμβουλίη et συμβουλή quamquam saepe in libris confunduntur, tamen facile discerni possunt: συμβουλή est *consultatio, deliberatio*, συμβουλίη est *consilium quod quis cui dederit*; ut συμβουλή respondet verbo ἅμα βουλευέσθαι, sic συμβουλίη verbo συμβουλεύειν respondet'. Equidem tamen an ipsum contrarium verum sit dubito. Etenim si reputamus ἐπιβουλή respondere verbo ἐπιβουλεύειν, contra διαβουλία (licet sit novicia vox) verbo διαβουλεύεσθαι, probabile est συμβουλήν respondere τῷ συμβουλεύειν, συμβουλίαν (-λίην) τῷ ἅμα βουλευέσθαι. Quam rem confirmare videtur cum notum proverbium ἱερὸν συμβουλή, *consilium est res sacra* bis commemoratum ab Iamblichō § 49 et § 85, a Platone Theag. 122 B (ubi proxime ei praecedit et respondet verbum συμβουλεύειν) et a Xenophonte Anab. V 6, 3 neque aliter vox usurpatur Lach. 178 B. 187 C. Alcibiad. I 107 B. Cf. Xen. Anab. V 6, 4. Cyrop. I 6, 2. Memorab. IV 7, 10, cuius loci ope emendanda quae ibidem leguntur I 3, 4 αὐτὸς δὲ πάντα τὰνθρώπινα ὑπερέωρα πρὸς τὴν παρὰ τῶν θεῶν συμβουλίαν reponendo συμβουλήν. Eadem medicina opus esse arbitror loco Herodoteo, quem pro sua sententia Cobetus attulit VII 151 σὺ δέ μευ συμβουλίην ἔνδεξαι, ubi editurus sum συμβουλήν, eadem denique Iamblichī quem nunc tractamus loco, ut si qui alii corrigendi restant eos aliis commendemus. Praeterquam locis Iamblichī iam laudatis συμβουλή optime a librariis servatum est infra § 260, 10 εἰ τοὺς χιλίους ἔπεισαν ἐκείνοι κυρῶσαι τὴν συμβουλήν.

§ 133, 3 splendendum videtur θεασάμενόν τινα τῶν πρέσβευων· αὐτόχειρα γεγενημένον <τινὸς vel τινῶν> τῶν αὐτοῦ φίλων. Cf. § 177.

§ 129, 1. ἀπεχόμενοι δὲ δημοσίων προσόδων. Quantumvis vitiose sic ipse Iamblichus scripsisse videtur pro eo quod est τοῦ προσιέναι πρὸς τὸν δῆμον.

§ 151, 10. ἀγγέλλειν δὲ αὐτῶν (Orphicorum) τοὺς καθαρμούς καὶ τὰς λεγομένας τελέτας, τὴν ἀκριβεστάτην εἴδησιν αὐτῶν ἔχοντα. ἔτι δὲ φασὶ καὶ σύνθετον αὐτὸν ποιῆσαι τὴν θείαν φιλοσοφίαν καὶ θεραπείαν. Malim παραγγέλλειν, tum nescio an rectius φασὶ et αὐτὸν abessent, ut omnia haec pendeant a verbo φασὶ in paragraphi initio.

§ 152, 8. λέγειν δὲ αὐτὸν τρις σπένδειν τοὺς ἀνθρώπους καὶ μαντεύεσθαι τὸν Ἀπόλλωνα ἐκ τρίποδος διὰ τὸ κατὰ τὴν τριάδα πρῶτον φῆναι τὸν ἀριθμόν. Ἀφροδίτη δὲ τι θυσιάζειν ἔκτη κτέ. Scaliger δὲ τινας, Arcerius δὲ δεῖ, Nauckius δὲ δεῖν coniecerunt, Nauckius procul dubio propter verba (vs. 14) Ἡρακλεῖ δὲ δεῖν θυσιάζειν, ubi equidem δεῖν genuinum esse subdubito, quia Pythagoras commemorandis vetustis illis hominum moribus arcanam numerorum vim confirmasse videtur, neque de novis philosophi praeceptis hic agi existimo. Quare aut Scaligero obtemperandum esse puto aut ne mutata quidem literula scribendum: Ἀφροδίτη δ' ἔτι θυσιάζειν, ut ἔτι quomodo saepe significet *praeterea, porro*, nisi forte praestat Ἔτι δὲ Ἀφροδίτη θυσιάζειν. Deinde autem quod dixi deleta vocula δεῖν legendum puto: Ἡρακλεῖ δὲ θυσιάζειν ὀγδόη κτέ.

§ 158, 1. ἐπέπερ ἐκ παλαιῶν ἔτι καὶ ἀπὸ θεῶν (Nek. παλαιοῦ δήπουθεν) διὰ τὰς τοῦ Νείλου προσθέσεις τε καὶ ἀφαιρέσεις ἀνάγκην ἔχουσι πᾶσαν ἐπιμετρεῖν ἦν ἐνέμοντο γῆν Αἰγυπτίων οἱ λόγιοι. Manifesto aut εἶχον aut νέμονται verum est, quorum hoc praefendum.

§ 159, 14. ὄντα δὲ ἤδει καὶ ἔλεγε τὰ αὔλα καὶ αἰδία καὶ μόνα δραστικά [ὅπερ ἐστὶ τὰ ἀσώματα], ὁμωνύμως δὲ λοιπὸν ὄντα κατὰ μετοχὴν αὐτῶν οὕτως καλούμενα σωματικὰ εἶδη καὶ ὕλικά, γεννητά τε καὶ φθαρτά καὶ ὄντως οὐδέποτε ὄντα. Quae seclusi interpretis esse existimo. Pro verbis corruptis μόνα δραστικά haud displiceret: ἀόρατα μόνα.

Ibidem, 17. τὴν δὲ σοφίαν ἐπιστήμην εἶναι τῶν κυρίως ὄντων, ἀλλ' οὐχὶ τῶν ὁμωνύμως, ἐπειδήπερ οὐδὲ ἐπιστητὰ ὑπάρχει τὰ σωματικὰ οὐδὲ ἐπιδέχεται γνώσιν βεβαίαν, ἄπειρα τε ὄντα καὶ ἐπιστήμη ἀπερίληπτα καὶ οἰοεὶ μὴ ὄντα κατ' ἀντιδιαστολήν τῶν καθάλου κτέ. Absesse malim ἐπιστήμη. Cf. 164, 5 ἕως περιλάβοιεν βεβαίως τὰ ἐπὶ τῆς πρώτης μαθήσεως.

§ 171. ὄθεν ἐκ παντὸς εἶργειν τε καὶ ἀπρωθεῖσθαι τὴν

τροφήν καὶ συνεθίζεσθαι ἀπὸ γενετῆς σώφρονί τε καὶ ἀνδρικῷ βίῳ κτέ. Propter sententiam interpositam διὰ ταῦτα — ὄλεθρος, vix possunt haec verba pendere a verbo παρήγγελλε, quod legitur in paragraphi initio. Fuisse suspicor: ὄθεν ἐκ παντός <τρόπου παρήγγελλεν> εἴργειν κτέ. aut simile quid. In brevius contracta sunt quae leguntur § 223, 10 ἦν δὲ καὶ ἀδιάλειπτος παρ' αὐτοῖς παράκλησις τὸ νόμῳ βοηθεῖν αἰεὶ καὶ ἀνομίᾳ πολεμεῖν καὶ πρὸς τὸ εἴργειν καὶ ἀπωθεῖσθαι — ἀνδρικῷ βίῳ.

§ 177, 4 verba ὧν ὁ μὲν <suppleverim εἰς ἦν> τῶν αὐτοχείρων, ὁ δ' υἱὸς τετελευτηκότος ὑπ' ἀρρωστίας τῶν (τινὸς ὑπ' ἀρρωστίας τῶν Kiessling) τῆς στάσεως μετεσχηκότων vide an transponenda sint post verba (13) προσελθόντων δ' αὐτῷ τῶν Συβαριτῶν καὶ μεμφομένων. Ceterum tota narratio ab Iamblichō in brevius contracta et hinc obscura facta videtur.

§ 180, 8. εἶναι γὰρ κατὰ τὰς ὁμιλίας τὸν μὲν (sc. δικαιοσύνης τρόπον) εὐκαιρον, τὸν δὲ ἄκαιρον, διαιρεῖσθαι δὲ ἡλικίας τε διαφορᾶ καὶ ἀξιώματος καὶ οἰκειότητος τῆς συγγενικῆς καὶ εὐεργεσίας, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους διαφοραῖς ὃν ὑπάρχει. Intellegam: καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἐν τοῖς πρὸς ἀλλήλους διάφορον ὑπάρχει.

Post pauca suspicor supplendam esse hiulcam orationem sic: οὔτε γὰρ ὀργῆς οὔτε ἀπειλῆς εἶδος πᾶν οὔτε θρασύτητος <πᾶσι πρὸς ἅπαντας vel παντὶ πρὸς πάντα>, ἀλλὰ πᾶσαν τὴν τοιαύτην <ὄρμην ὡς> ἀκαιρίαν εὐλαβητέον εἶναι τῷ νεωτέρῳ πρὸς τὸν πρεσβύτερον.

§ 182. ἀρχὴν δὲ ἀπεφαίνοντο ἐν παντὶ ἐν τι τῶν τιμημάτων εἶναι ὁμοίως ἐν ἐπιστήμῃ τε καὶ ἐμπειρίᾳ καὶ ἐν γενέσει, καὶ πάλιν αὖ ἐν οἰκίᾳ τε καὶ πόλει καὶ στρατοπέδῳ κτέ. Adeo mire iuxta scientiam et experientiam commemoratur genitura (sic vertendum fuerat, non generatio, quae graece audit γέννησις), ut vocabula ἐν γενέσει in mendo cubare videantur. Aptum est: ὁμοίως ἐν ἐπιστήμῃ τε καὶ ἐμπειρίᾳ καὶ ἐπιτηδεύσει, i. e. studio.

§ 192. ἐν συγχύσει δὴ τὸν τε Εὐρυμένην καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ οὐ τῇ τυχοῦσῃ γενέσθαι, εἰ μὴδὲ ἓνα ζῶντα ἀγάγοιεν τῷ πέμψαντι Διονυσίῳ, εἰς αὐτὸ μόνον τοῦτο προτρεψαμένῳ αὐτοῦς. Interpres Latinus iubente sententia 'quod solum facere ab ipso iussi erant'. Sed ineptissime, ut opinor, tyrannus dicitur Eurymenen ceterosque εἰς τοῦτο προτρέψασθαι, non προστάζει αὐτοῖς vel κελεῦσαι, vel ἐπ' αὐτὸ μ. τ. πέμψαι. Dubitabundus conicio: εἰς αὐτὸ μόνον τοῦτο προπεμψαμένῳ αὐτοῦς.

§ 197, 8. Σπίνθαρος γοῦν διηγείτο πολλάκις περὶ Ἀρχύτου — ὅτι διὰ χρόνου τινὸς εἰς ἀγρὸν ἀφικόμενος —, ὡς εἶδε — τοὺς — οἰκέτας οὐκ εὖ τῶν περὶ τὴν γεωργίαν ἐπιμέλειαν πεποιημένους, ἀλλὰ μεγάλη τινὲ κεκρημένους ὀλιγωρίας ὑπερβολῇ, ὀργισθεῖς τε καὶ ἀγανακτήσας οὕτως ὡς ἂν ἐκεῖνος, εἶπεν, ὡς ἕοικεν, πρὸς τοὺς οἰκέτας ὅτι εὐτυχοῦσιν, ὅτι αὐτοῖς ὄργισται. Merito Nauckius haesit in verbis ὡς ἕοικεν repudiata Cobeti interpretatione *ut aiunt, ut perhibent*, sed non minus molesta sunt verba οὕτως ὡς ἂν ἐκεῖνος, quae quid sibi velint non exputo. Loco convenit: οὕτως ὡς ἂν εἰκάσειέ τις. Verba ὡς ἕοικεν lubens deleverim.

§ 198, 11. ἀλλὰ πάντας τοὺς Πυθαγορείους οὕτως ἔχειν πρὸς ἀλλήλους ὡς ἂν πατὴρ σπουδαῖος πρὸς τέκνα σχοίη. Requiritur imperfecti optativus ἔχοι, sed fieri potest ut σχοίη sit interpretis.

§ 199, 1. εἰς πενίαν τινὰ μεγάλην τε καὶ ἰσχυρὰν ἀφικόμενου τοῦ Φιλολάου, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἦν ἀπὸ τῆς συγγενείας τῶν Πυθαγορείων καὶ διὰ τοῦτο μετέλαβε τῶν βιβλίων. Hinc igitur apparet iam Philolai (i. e. Platonis et Dionis) aetate non amplius valuisse Pythagorae praeceptum, quod in proverbium abiit, κοινὰ τὰ τῶν φίλων.

§ 201, 21 cur vitiosa dicat peritissimus editor τὸν ἄνθρωπον, prorsus me latet, sed haereo in verbis sequentibus p. 144, 1: ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς τοῦ νεανίσκου ἐπιμελείας τε καὶ ἀγωγῆς καλῆς τε καὶ ἀνδρικῆς καὶ σώφρονος γενομένης πολὺ εἶναι μέρος τὸ παραδιδόμενον εἰς τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἡλικίαν, ἐπεῖπερ εἷς γε τοὺς πολλοὺς ἄτοπον τε καὶ γελοῖον εἶναι τὸ συμβαῖνον. παῖδας μὲν γὰρ ὄντας οἴεσθαι δεῖν εὐτακτεῖν τε καὶ σωφρονεῖν καὶ ἀπέχεσθαι πάντων τῶν φορτικῶν τε καὶ ἀσημόνων εἶναι δοκούντων, νεανίσκους δὲ γενομένους ἀφεῖσθαι παρά γε δὴ τοῖς πολλοῖς ποιεῖν ὅτι ἂν βούλωνται. Cadit enim in oculos ineptissime addi verba otiosa παρά γε δὴ τοῖς πολλοῖς, et in praegressis non Graecam orationem esse: εἷς γε τοὺς πολλοὺς ἄτοπον τε καὶ γελοῖον εἶναι τὸ σύμβαῖνον, pro quibus nemo non expectet ipsum illud παρά γε δὴ τοῖς πολλοῖς ἄτοπον κτέ. Quare aut egregie fallor, aut parὰ — πολλοῖς est varia lectio quantocius substituenda pro verbis εἷς γε τοὺς πολλοὺς et, ubi hodie leguntur, delenda.

§ 207, 7. ἀπέραντον μὲν γὰρ τι πλῆθος εἶναι καρπῶν, ἀπέραντον δὲ ριζῶν, ᾧ χρῆται [τὸ ἀνθρώπινον γένος]. Tria ultima verba expungantur, male repetita e vs. 5.

§ 214, 7. καὶ τοῖς μὲν δίκαιοις καὶ ἡμέροις πρᾶον ἑαυτὸν παρέχων καθηγεμόνα, τοὺς δὲ ἀγρίους [ἀνδρας] καὶ ὕβριστὰς ἀπελαύνων τῆς συνουσίας. Ferrem τοῖς — ἡμέροις ἀνδράσι, sed ἀνδρας istis positum tolerari nequit. Idem vocabulum abesse malim § 228 extr. τεκμήρια μύρια κείσθω περὶ Πυθαγόρου τε καὶ τῶν Πυθαγορείων ἀνδρῶν.

§ 224, 18. μέγιστον εἰς γενναιότητα ἔρμα, i. e. *fundamentum* temere sollicitari puto.

§ 232, 15. ἀράμενον δὲ (scil. ἔχθραν) μένειν εὐγενῶς ἐν τῷ διαπολεμεῖν. Immo vero: διαμένειν εὐγενῶς ἐν τῷ πολεμεῖν.

§ 235, 3. Διονύσιος ἔφη τὸν Φιντίαν ἐναντίον τέ τινα τῶν κατηγορῶν αὐτοῦ εἶπείν ὅτι φανερός γέγονε μετὰ τινῶν ἐπιβουλεύων αὐτῷ, καὶ τοῦτο μαρτυρεῖσθαι κτέ. Cobetus verba τε τινα delenda putabat, Nauckius scribendum esse ἐναντία τε στήσας τῶν μαρτύρων. Arridet correctio, ita tamen ut deleatur vocula τε, quae istis posita non habet quo commode referatur.

§ 238. ἐπειδὴ δὲ κρείττων ἦν ἡ νόσος, τὸν μὲν ἀποθνήσκειν ἐλόμενον γράψαι τι σύμβολον ἐν πίνακι καὶ ἐπιστεῖλαι, ὅπως, ἂν τι πάθῃ, κρινὰς τὴν δέλτον παρὰ τὴν ὁδὸν ἐπισκοπῇ εἴ τις τῶν παριόντων ἀναγνωριεῖ τὸ σύμβολον. Qui, ut hic homo, invitus cogente fato moriturus est, is sane αἰρεῖσθαι ἀποθνήσκειν dici nequit. Lenis quidem mihi non in promptu est correctio, sed dici fere debuit: ἀποθνήσκειν <δεῖν> ἡγούμενον, *sibi moriendum esse ratum*.

§ 254, 1. λέγει τοίνυν ὡς ἐκείνῳ παρηκολούθει μὲν εὐθὺς ἐκ παίδων ὁ φθόνος παρὰ τῶν ἄλλων. Scire velim quo pacto haec conciliari queant cum ipsis sequentibus: οἱ γὰρ ἀνθρωποι, μέχρι μὲν διελέγετο πᾶσι τοῖς προσιούσι Πυθαγόρας, ἠδέως εἶχον, ἐπεὶ δὲ μόνοις ἐνετύχανε τοῖς μαθηταῖς, ἠλλοτριούντο (egregie Nek. pro ἠλαττοῦτο). Etenim verba μέχρι — εἶχον de Pythagorae pueritia accipi nequeunt, cum praesertim philosophus non εὐθὺς ἐκ παίδων sed aetate provectior post longas peregrinationes scholam condiderit. Difficultatem, quam expedit nequeo, aliorum curae commendo. [ἐκ ποδὸς F. B.]

§ 255, 12. οὐ μὴν ἄλλα μέχρι μὲν οὖν τὴν ὑπάρχουσαν χώραν ἐκέκτητο. Non male Nauckius μόνην coniecit, sed etiam rectius, ni fallor, μὲν μόνην coniecisset, quia mox opponitur (v. 15) ἐπεὶ δὲ Σύβαριν ἐχειρώσαντο.

§ 260, 6. Pythagoreis ab accusatoribus exprobratur τὸ ἐπαινεῖν τὰ τῶν ἄλλων νόμιμα, κελεύειν δὲ χρῆσθαι τοῖς ὑφ' αὐτῶν ἐγνωσμένοις. Oppositionis ratio postulat ἐπαινεῖν <μὲν>, sed probabilius puto Pythagoraeos *reprehendisse* τὰ τῶν ἄλλων νόμιμα et Iamblicum scripsisse <μὴ> ἐπαινεῖν κτέ., quod nota usu ponitur pro μέμφεσθαι s. ψέγειν.